

Soạn bài Thạch Sanh sách Cánh Diều

Hướng dẫn Soạn văn 6 bài Thạch Sanh, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 trong bộ sách Cánh Diều được biên soạn theo chương trình đổi mới của Bộ Giáo Dục. Trả lời chi tiết, cụ thể các câu hỏi trong bài Thạch Sanh.

1. Chuẩn bị - Soạn bài Thạch Sanh sách Cánh Diều

Câu hỏi trang 19, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 Cánh Diều

- Xem lại khái niệm truyện cổ tích ở phần Kiến thức ngữ văn để vận dụng vào đọc hiểu văn bản này. Đọc trước truyện Thạch Sanh.

- Khi đọc hiểu truyện cổ tích, các em cần chú ý:

+Truyện kể về việc gì? Xác định những sự kiện chính trong truyện:

- Sự ra đời và lớn lên kì lạ của Thạch Sanh.

- Gặp Lý Thông và kết nghĩa anh em.

- Thạch Sanh đi canh miếu và diệt chằn tinh.

- Khi Thạch Sanh cứu công chúa và giết đại bàng bị Lý Thông lấp cửa hang.

- Hồn đại bàng và chằn tinh báo oán, Thạch Sanh bị nhốt vào ngục.

- Tiếng đàn của Thạch Sanh giúp công chúa khỏi bị câm, vạch mặt Lý Thông và giải oan cho mình.

- Thạch Sanh đối với 18 nước.

- Về già, vua truyền ngôi cho Thạch Sanh.

+ Truyện kể về ai? Ai là nhân vật nổi bật? Kết thúc truyện, số phận các nhân vật như thế nào?

- Truyện kể về Thạch Sanh. Thạch Sanh là nhân vật nổi bật.

- Kết thúc truyện, số phận các nhân vật:

Thạch Sanh: cưới công chúa, lên ngôi vua

Mẹ con Lý Thông: bị sét đánh chết rồi hóa kiếp thành bọ hung

Soan bài Thạch Sanh sách Cánh Diều

+ Qua diễn biến và kết thúc của truyện, tác giả dân gian muốn ca ngợi, phê phán hay nói lên ước mơ gì? Điều đó có liên quan như thế nào đến cuộc sống hiện nay?

Ước mơ lớn nhất của nhân dân muốn gửi gắm trong cuộc chiến cái thiện thắng cái ác, về công bằng xã hội, phê phán những kẻ vong ân bội nghĩa

Điều đó có liên quan tới cuộc sống ngày nay bởi cuộc sống này thiện ác phân minh, con người ta luôn hướng tới sự công bằng trong xã hội, sống nghĩa tình, ý nghĩa

+ Những chi tiết nào trong truyện là chi tiết hoang đường, kì ảo? Những chi tiết này có tác dụng gì trong việc thể hiện nội dung và nghệ thuật của truyện?

- Những chi tiết kì ảo trong truyện “Thạch Sanh” là:

+ Thạch Sanh ra đời là do Ngọc Hoàng sai thái tử xuống đầu thai làm con.

+ Bà mẹ mang thai nhiều năm mới sinh Thạch Sanh.

+ Thạch Sanh được Thiên thần dạy cho đủ các môn võ nghệ và mọi phép thần thông.

+ Chấn tinh hiện nguyên hình là con trăn khổng lồ, chết để lại bộ cung tên bằng vàng.

+ Tiếng đàn của Thạch Sanh vang lên trong ngục giúp công chúa nói được và lúc ra với quân giặc khiến quân giặc bủn rủn tay chân phải xin hàng.

+ Niêu cơm của Thạch Sanh ăn mãi không hết.

=> Tác dụng: làm cho câu chuyện sinh động, hấp dẫn và cuốn hút người xem, đọc

2. Đọc hiểu - Soan bài Thạch Sanh sách Cánh Diều

*** Câu hỏi giữa bài:**

1. Nguồn gốc xuất thân của Thạch Sanh có gì đặc biệt?

2. Tính cách nào của Thạch Sanh được tác giả dân gian tập trung thể hiện trong phần 2? Hãy tìm một từ được lặp lại hai lần trong phần này để nói về tính cách ấy?

3. Thạch Sanh có những hành động dũng cảm nào trong phần (3)?

4. Em thử dự đoán khi Thạch Sanh xuống hang Lí Thông sẽ làm gì?

5. Khi xin cây đàn, Thạch Sanh có biết đó là cây đàn thần không?

6. Thạch Sanh đã cư xử với mẹ con Lý Thông như thế nào? Kết cục của mẹ con Lý Thông ra sao?

Soan bài Thạch Sanh sách Cánh Diều

7. Thạch Sanh đã làm gì khiến cho quân chur hầu không còn nghĩ đến chuyện đánh nhau và phải cúi đầu lạy tạ?

Bài làm:

1. Nguồn gốc xuất thân của Thạch Sanh có gì đặc biệt? (trang 19, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 Cánh Diều)

- Thạch Sanh vốn là thái tử (con Ngọc Hoàng), được phái xuống làm con vợ chồng người nông dân nghèo khổ nhưng tốt bụng

2. Tính cách nào của Thạch Sanh được tác giả dân gian tập trung thể hiện trong phần 2? Hãy tìm một từ được lặp lại hai lần trong phần này để nói về tính cách ấy? (trang 20, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 Cánh Diều)

- Tính cách: Thật thà, ngay thẳng, dũng cảm, xả thân muốn cứu giúp, giúp đỡ người khác khi họ gặp khó khăn.

- Từ được lặp lại 2 lần trong phần này: Thật thà

+Thạch Sanh thật thà nhận lời đi ngay

+Thạch Sanh thật thà tin ngay.

- Thạch Sanh có những hành động dũng cảm nào trong phần (3)?

+Trông thấy đại bàng quắp theo một cô gái bay qua, Thạch Sanh không ngần ngại liền dùng cung tên vàng bắn. Chàng theo vết máu truy tìm chỗ nó ở.

Chàng xung phong xin xuống hang cứu công chúa, bắn mù hai mắt, vung búa chặt đứt vuốt sắc, bỏ vỡ đôi đầu con quái vật.

+ Cứu con trai vua Thủy Tề

3. Thạch Sanh đã có những hành động dũng cảm nào trong phần (3)? (trang 21, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 Cánh Diều)

- Giương cung bắn đại bàng khi thấy đại bàng đang quắp công chúa.

- Lăn theo vết máu đến hang của đại bàng

4. Em thử dự đoán khi Thạch Sanh xuống hang Lí Thông sẽ làm gì? (trang 21, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 Cánh Diều)

- Lí Thông sẽ giết Thạch Sanh nhằm cướp công về mình

Soan bài Thạch Sanh sách Cánh Diều

5. Khi xin cây đàn, Thạch Sanh có biết đó là cây đàn thần không? (trang 22, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 Cánh Diều)

- Không.

6. Thạch Sanh đã cư xử với mẹ con Lý Thông như thế nào? Kết cục của mẹ con Lý Thông ra sao? (trang 22, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 Cánh Diều)

- Sau tất cả mọi chuyện, Thạch Sanh không giết họ và cho chúng về quê làm ăn

- Kết cục của mẹ con Lý Thông: Đi nửa đường thì bị sét đánh chết rồi hóa thành bọ hung

7. Thạch Sanh đã làm gì khiến cho quân chur hầu không còn nghĩ đến chuyện đánh nhau và phải cúi đầu lạy tạ? (trang 23, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 Cánh Diều)

- Thạch Sanh cầm đàn ra đánh trước quân giặc, khiến cho binh sĩ các nước bủn rủn tay chân, không còn nghĩ tới chuyện đánh nhau nữa.

- Thiết đãi họ bằng niêu cơm thần và hứa trọng thưởng cho ai ăn hết nhưng không một ai làm được

*** Câu hỏi cuối bài - Soan bài Thạch Sanh sách Cánh Diều:**

1.Theo em, Thạch Sanh thuộc kiểu nhân vật nào (người bất hạnh, người thông minh, người dũng sĩ, người khờ khạo)? (trang 23, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 Cánh Diều)

Trả lời: Thuộc kiểu người dũng sĩ

2.Truyện cổ tích Thạch Sanh có những sự kiện chính nào? Em thích sự kiện nào nhất? (trang 23, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 Cánh Diều)

Trả lời:

Sự kiện chính:

(1) Sự ra đời, lai lịch của Thạch Sanh .

(2) Thạch Sanh được thiên thần dạy võ nghệ.

(3) Thạch Sanh kết nghĩa với Lý Thông.

(4) Thạch Sanh diệt chằn tinh, bị Lý Thông cướp công.

(5) Thạch Sanh diệt đại bàng, cứu công chúa ,lại bị cướp công.

(6) Thạch Sanh cứu thái tử, được tặng đàn thần,bị vu oan phải vào ngục.

Soan bài Thạch Sanh sách Cánh Diều

(7) Thạch Sanh được giải oan.

(8) Tiếng đàn và niêu cơm của Thạch Sanh khiến 18 nước chư hầu xin thua

=> Em thích nhất sự kiện: tiếng đàn và niêu cơm của Thạch Sanh khiến 18 nước chư hầu xin thua

3. Theo em, Thạch Sanh là người có tính cách gì? Tìm một số chi tiết trong truyện để khẳng định nhận xét ấy của em. (trang 23, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 Cánh Diều)

Trả lời:

- Thạch Sanh là người nhân hậu, độ lượng, trong sáng vô cùng. Luôn tin người, sẵn sàng giúp đỡ người bị hại, không bao giờ nghĩ tới việc người đền ơn.

- VD: Chi tiết Thạch Sanh dù biết được bộ mặt thật của mẹ con nhà Lí Thông nhưng vẫn thả họ về quê

4. Hãy chỉ ra các chi tiết hoang đường, kì ảo trong truyện. Những chi tiết này có tác dụng gì trong việc khắc họa nhân vật Thạch Sanh? (trang 23, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 Cánh Diều)

Trả lời:

Các chi tiết kì ảo và ý nghĩa của chúng:

- Thạch Sanh vốn là thái tử (con Ngọc Hoàng), được phái xuống làm con vợ chồng người nông dân nghèo khổ nhưng tốt bụng. Bà mẹ mang thai mấy năm mà không sinh => Khẳng định nguồn gốc cao quý, tài năng phi thường của Thạch Sanh

- Được thiên thần dạy đủ các môn võ nghệ, mọi phép thần thông => khẳng định nguồn gốc cao quý, tài năng phi thường của Thạch Sanh

- Cậu giết chằn tinh và đại bàng => thể hiện tài năng phi thường của Thạch Sanh

- Cứu con trai vua Thủy Tề và được mời xuống chơi Thủy Cung => người hiền sẽ gặp lành

- Hồn chằn tinh và đại bàng tìm cách vu oan cho Thạch Sanh => sức sống dai dẳng của cái ác.

- Niêu cơm thần ăn mãi không hết => ước mơ về cuộc sống no đủ của nhân dân lao động.

- Cây đàn thần làm cho Thạch Sanh giải oan nó còn làm cho đất nước hòa bình => tượng trưng cho công lí, cho sức mạnh của chính nghĩa

=> Những chi tiết này nhằm tăng sức hấp dẫn cho truyện thể hiện quan niệm của người dân lao động về công lí và mơ ước ở đời.

Soan bài Thạch Sanh sách Cánh Diều

5. Các chi tiết kết thúc truyện: “Nhà vua gả công chúa cho Thạch Sanh. Lễ cưới của họ tung bừng nhất kinh kì, chưa bao giờ và chưa ở đâu có lễ cưới tung bừng như thế.” và “Về sau, vua không có con trai, đã nhường ngôi cho Thạch Sanh.” cho thấy nhân dân ta muốn thể hiện ước mơ gì? (trang 23, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 Cánh Diều)

Trả lời: Ước mơ của nhân dân ta về công lí, người hiền gặp lành, ác giả ác báo, phê phán những kẻ vong ân bội nghĩa

6. Đoạn thơ sau đã nhấn mạnh thêm ý nghĩa nào của truyện Thạch Sanh? (trang 24, SGK Ngữ Văn 6 tập 1 Cánh Diều)

Đàn kêu: Ai chém chăn tinh

Cho mây vinh hiển dự mình quyền sang?

Đàn kêu: Ai chém xà vương

Dem nàng công chúa triều đường về đây?

Đàn kêu: Hỡi Lý Thông mây

Cớ sao phụ nghĩa lại rày vong ân?

Đàn kêu: Sao ở bắt nhân

Biết ăn quả lại quên ân người trồng?

(Truyện thơ Nôm Thạch Sanh)

Trả lời:

- Ý nghĩa: Nhân danh công lí, tiếng đàn ấy đã thay lời nạn nhân oan uổng nói to lên, vang lên tất cả sự thật, bênh vực người có công, tố cáo kẻ gian xảo, cướp công, gây tội ác, bất nghĩa, bất nhân. Âm thanh, nhịp phách của tiếng đàn rần rỏi, mạnh mẽ, dứt khoát,... như tiếng vị quan toà phân xử rạch ròi như lưỡi rìu, mũi tên chàng dũng sĩ nhằm giữa mặt kẻ quyền cao chức lớn, nhưng chúng là thủ phạm gieo đau khổ cho người dân lương thiện. Tiếng đàn của Thạch Sanh vang lên giữa thanh thiên bạch nhật, nói rõ tất cả mọi lẽ đời ân oán, nghĩa tình, vọng từ ngục tối, vọng khắp kính thành

~/~

Hi vọng với phần hướng dẫn chi tiết soạn bài Thạch Sanh sách Cánh Diều (Ngữ Văn 6, tập 1) trên đây sẽ giúp các em nắm bài học tốt hơn. Chúc các em học tốt!

Các bài soạn khác

Soan bài Thạch Sanh sách Cánh Diều

- Soan bài Thánh Gióng sách Cánh Diều
- Thực hành tiếng Việt trang 24 (Sách Cánh Diều)
- Soan bài sự tích Hồ Gươm sách Cánh Diều
- Viết bài văn kể lại một truyện truyền thuyết hoặc cổ tích